

EUROPOS BENDRIJŲ KOMISIJA

Briuselis, 20.11.2007
KOM(2007) 725 galutinis

**KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

prie komunikato „Bendroji rinka XXI a. Europai“ pridedamas dokumentas

**Bendrus interesus tenkinančios paslaugos, įskaitant bendrus interesus tenkinančias
socialines paslaugas.**

Naujas Europos įsipareigojimas

{KOM(2007) 724 galutinis}

{SEK(2007) 1514}

{SEK(2007) 1515}

{SEK(2007) 1516}

TURINYS

1.	Įvadas	3
2.	ES vaidmuo – užtikrinti bendras taisykles, atsižvelgiant į įvairovę.....	3
2.1.	ES veiksmų sritis.....	4
2.2.	Visuomenės interesų tikslų siekimo bendrojoje rinkoje metodas	6
2.3.	Ypatinga socialinių paslaugų situacija	7
2.4.	Ypatinga sveikatos paslaugų situacija.....	8
3.	Protokolas dėl darnios ES veiksmų sistemos	8
4.	Būsimi darbai	11
4.1.	Teisinės pagalbos kelias sritis apimančiais klausimais teikimas	11
4.2.	Konkreto sektoriaus politikos modernizavimas ir plėtra	12
4.3.	Priežiūra ir vertinimas	13
5.	Išvados.....	13

1. ĮVADAS

Prie Lisabonos sutarties pridedamas valstybių ir vyriausybių vadovų susitarimas dėl Protokolo dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų yra ryžtingas žingsnis kuriant skaidrią ir patikimą ES sistemą. Į naująją Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo bus įtrauktas 14 straipsnis¹, kuriuo pabrėžiama bendra Europos Sąjungos ir valstybių narių atsakomybė ir suteikiamas teisinis pagrindas ES imtis veiksmų.

Šios naujos nuostatos pagrįstos jau dešimtmetį truncančiomis diskusijomis apie ES pareigas ir apie būtinybę ES priimti bendrą visų bendrus interesus tenkinančių paslaugų sistemą. Šios diskusijos padėjo suderinti nuomonę apie ES vaidmenį ir jos požiūrį į bendrus interesus tenkinančias paslaugas, ypač atsižvelgus į 2004 m. Komisijos baltąją knygą² ir 2006 m. Parlamento nuomonę³. Ši bendrą susitarimą lėmė poreikis užtikrinti ES politikos sričių teisinį tikrumą ir nuoseklumą, atsižvelgiant į sektorių ir situacijų įvairovę. Taip pat visuotinai pripažįstama, kad būtina gerinti bendrą ES taisyklių suvokimą ir supratimą. Europos Sąjungos vaidmenį nustatančiu Protokolu ES taisyklėms suteikiamas reikalingas aiškumas ir tikrumas.

Komunikate pateikiama Komisijos nuomonė apie šias diskusijas, ypač atsižvelgus į Parlamento rezoliuciją ir Lisabonos sutartį. Jame taip pat atsižvelgta į 2006 m. pradėtas viešąsias konsultacijas dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų.

2. ES VAIDMUO – UŽTIKRINTI BENDRAS TAISYKLES, ATSIŽVELGIANT Į ĮVAIROVĘ

Bendrus interesus tenkinančios paslaugos apima daugybę veiklos sričių – nuo didelių tinklų pramonės šakų, kaip antai: energetika, telekomunikacijos, transportas, radijo ir televizijos paslaugos bei pašto paslaugos, iki švietimo, vandens tiekimo, atliekų tvarkymo, sveikatos ir socialinių paslaugų. Šios paslaugos būtinos kasdieniam piliečių gyvenimui bei įmonių veiklai ir parodo, koks yra Europos visuomenės modelis. Jos labai svarbios užtikrinant visos Europos Sąjungos socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą ir gyvybiškai reikalingos darniam ES vystymuisi didinant užimtumą, socialinę įtrauktį, skatinant ekonomikos augimą ir gerinant aplinkos kokybę.

Nors paslaugų sritys ir jų organizavimas labai skiriasi atsižvelgiant į valstybės kišimosi istoriją ir tradiciją, jas galima apibūdinti kaip ekonomines ir neekonomines paslaugas, kurias

¹ Pataisytas EB sutarties 16 straipsnis.

² 2004 m. baltojoje knygoje - KOM(2004) 37, 12.5.2004 - remiamasi ankstesnėmis konsultacijomis ir komunikatais, ypač Komisijos 2003 m. žaliaja knyga - KOM(2003) 270, 21.5.2003 -, dviem 2001 m. komunikatais - KOM(2001) 598, 17.10.2001 ir „Europos bendros svarbos paslaugos“ (OL C 17, 19.1.2001) ir pirmuoju komunikatu šia tema 1996 m. - „Europos bendros svarbos paslaugos“ (OL C 281, 26.9.1996).

³ Europos Parlamento rezoliucija (2006 m. rugsėjo 26 d. A6-0275/2006) baigtos ilgai trukusios ES institucijų ir suinteresuotųjų subjektų konsultacijos, prasidėjusios paskelbus 2004 m. baltąją knygą. Šia rezoliucija pritariama baltojoje knygoje išdėstytiems pagrindiniams principams ir prioritetiniams veiksams. Joje tvirtinama, kad neįmanoma vienodai apibrėžti bendrus interesus tenkinančių paslaugų, ir nesiūloma kurti vienos horizontaliosios teisės aktų sistemos, bet skatinama, kad ES ir ypač Komisija tęstų veiksmus įvairiose srityse ir sektoriuose, siekdamos didesnio ES taisyklių aiškumo ir nuoseklumo, kartu griežtai besilaikydamos subsidiarumo principo. Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas bei Regionų komitetas taip pat išreiškė savo nuomonę (2005 m. vasario 9 d. CESE/2005/121, 2006 m. liepos 6 d. CESE/2006/223 ir 2005 m. vasario 23 d. CDR/2004/327).

valstybės institucijos laiko bendrus interesus tenkinančiomis paslaugomis ir kurioms taikomi specialūs viešosios paslaugos reikalavimai. Tai reiškia, kad sprendimas dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų pobūdžio ir srities iš esmės yra tinkamo lygmens valstybės institucijų atsakomybė. Valstybės institucijos gali nuspręsti teikti paslaugas pačios arba jas patikėti kitiems viešiesiems ar privatiesiems subjektams ir siekti arba nesiekti pelno.

Šių paslaugų teikėjai taip pat turi laikytis EB sutarties ir antrinės ES teisės nuostatų, kai tokios nuostatos taikytinos. Be to, atsižvelgiant į šių paslaugų svarbą ES lygmeniu, kai kurios bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas teikiančios tinklų pramonės šakos nuo dabar turi laikytis konkrečiam sektoriui skirtų ES direktyvų. Bendradarbiaudama su nacionalinėmis, regioninėmis ir vietos valdžios institucijomis, ES turi nustatyti daugelio paslaugų veikimo principus ir sąlygas. Ši bendra atsakomybė paminėta Sutartyje ir bus pabrėžta prie Lisabonos sutarties pridedamame Protokole dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų.

2.1. ES veiksmų sritis

Atsižvelgdama į subsidiarumo ir proporcingumo principus, ES veikia tose srityse, kurios priskirtos jos kompetencijai pagal Sutartį, ir veikia tiek, kiek būtina. Ji veikia atsižvelgdama į situacijų įvairovę valstybėse narėse ir į nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų vaidmenį užtikrinant jų piliečių gerovę bei skatinant socialinę sanglaudą, kartu garantuojant, be visų kitų dalykų, demokratinį paslaugų kokybės lygio pasirinkimą.

Šiame protokole terminas „bendrus interesus tenkinančios paslaugos“ pirmą kartą pavartojamas pirminėje ES teisėje, nes dabartinėje EB sutartyje nurodomos tik bendrus *ekonominius* interesus tenkinančios paslaugos. Esant tokiai padėčiai, pagal ES nuostatų taikymą galima išskirti, pavyzdžiui, dvi bendrus interesus tenkinančių paslaugų grupes:

- *Bendrus ekonominius interesus tenkinančios paslaugos.* Šių paslaugų teikimui ir organizavimui taikomos EB sutartyje nustatytos vidaus rinkos ir konkurencijos taisyklės, nes tokia veikla yra ekonominė. Didelių, visai Europai svarbių tinklų pramonės šakų, kaip antai: telekomunikacijos, elektra, dujos, transportas ir pašto paslaugos, teikiamas paslaugas reguliuoja speciali ES teisės aktų sistema. Panašiai specialiuose ES teisės aktuose, kaip antai direktyvoje „Televizija be sienų“, nustatomi kai kurie viešųjų transliavimo paslaugų aspektai. Kitos bendrus ekonominius interesus tenkinančios paslaugos, teikiamos, pavyzdžiui, atliekų tvarkymo, vandens tiekimo ir vandens valymo srityse, atskirai neregamentuotos ES lygmeniu. Vis dėlto kai kurie minėtų paslaugų teikimo aspektai nustatyti specialiose Bendrijos taisyklėse, kaip antai viešiesiems pirkimams, aplinkos ir vartotojų apsaugai skirtuose teisės aktuose. Be to, kai kurioms bendrus ekonominius interesus tenkinančioms paslaugoms taikoma Paslaugų direktyvoje nustatyta reglamentavimo sistema⁴.
- *Neekonominės paslaugos.* Šioms paslaugoms, pavyzdžiui, tokiose tradiciškai valstybės reguliuojamose srityse kaip policija, teisingumas bei įstatymais nustatytos socialinės apsaugos sistemos, netaikomi specialūs ES teisės aktai, jų neregamentuoja ir Sutartyje nustatytos vidaus rinkos ir konkurencijos taisyklės. Kai kurioms organizuojamoms

⁴ Daugiau informacijos galima rasti kartu su šiuo komunikatu paskelbtame tarnybų darbiname dokumente dėl pažangos, pasiektos nuo 2004 m. baltosios knygos dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų paskelbimo SEK(2007) 1515.

paslaugoms gali būti taikomos kitos Sutarties taisyklės, kaip antai nediskriminavimo principas.

Dažnai keliamas klausimas, kaip atskirti ekonomines ir neekonomines paslaugas. Neįmanoma pateikti atsakymo *a priori*, tam būtina analizuoti konkrečius atvejus: šios paslaugos dažnai būna specifinės ir labai skiriasi visose valstybėse narėse, skirtingos vietos valdžios institucijos jas irgi nustato nevienodai; šių paslaugų teikimo būdai nuolat vystosi dėl ekonominės, socialinės ir institucinės plėtros naujovių, kaip antai: vartotojų poreikių kaitos, technologinių pokyčių, viešojo administravimo modernizavimo ir atsakomybės perdavimo vietos valdžiai.

Teisingumo Teismo nuomone, konkurencijos teisės srityje ne sektorius arba paslaugą teikiančio subjekto statusas (pavyzdžiui, viešoji įmonė, privačioji įmonė, įmonių asociacija arba iš dalies valstybės valdoma įmonė) ir ne finansavimo būdas lemia, ar veikla yra laikoma ekonomine ar neekonominė; tai lemia pačios veiklos pobūdis. Kad pabrėžtų skirtumą, Teismas naudoja kriterijais, susijusiais su paslaugos veikimo sąlygomis, kaip antai: rinkos buvimas, valstybės prerogatyvos arba solidarumo išipareigojimai. Tai reiškia, kad atskiras subjektas gali užsiimti ir ekonomine, ir neekonominė veikla, todėl daliai jo veiklos gali būti taikomos konkurencijos taisyklės, o kitai daliai – ne. Pavyzdžiui, Teismas yra priėmęs sprendimą, kad tam tikras subjektas gali užsiimti neekonominė administracine veikla, kaip antai vykdyti policijos uždavinius, ir, kita vertus, visiškai komercine veikla⁵. Subjektas taip pat gali užsiimti neekonominė veikla, veikdamas kaip labdaros fondas, ir tuo pačiu metu konkuruoti su kitais vykdytojais dėl kitos savo veiklos dalies, vykdydamas finansines ir nekilnojamojo turto operacijas, net ir kai nesiekia pelno⁶. Remiantis šiuo funkcinio požiūriu, kiekvieną veiklą reikia nagrinėti atskirai⁷.

Kad tam tikrą paslaugą pagal vidaus rinkos taisyklės (laisvas paslaugų judėjimas ir įsisteigimo laisvė) būtų galima laikyti ekonomine veikla, ji turi būti atlyginama. Tačiau už šią paslaugą nebūtinai turi mokėti tie, kurie ja naudoja. Ekonominis paslaugos pobūdis priklauso ne nuo paslaugos teikėjo teisinio statuso (pavyzdžiui, pelno nesiekianti institucija) arba nuo paslaugos pobūdžio, bet labiau nuo būdo, kuriuo tam tikra veikla iš tikrųjų teikiama, organizuojama ir finansuojama. Išskyrus veiklą, kuria vykdomi valstybės institucijų įgaliojimai ir kuriai pagal EB sutarties 45 straipsnį netaikomos vidaus rinkos taisyklės, didžiąją dalį paslaugų praktiškai galima laikyti ekonominėmis paslaugomis, kaip EB sutarties vidaus rinkos taisyklėse (43 ir 49 straipsniai).

Turint omenyje šias aplinkybes, padėtis socialinių paslaugų srityje pastaraisiais metais tapo diskusijų objektu. Atsižvelgiant į veiklą socialinės paslaugos gali būti ekonominio arba neekonominio pobūdžio. Nors nėra jokios vienos apibrėžties, 2006 m. komunikate nurodyti du bendro pobūdžio socialinių paslaugų tipai: pirmas tipas – įstatymais nustatytos ir papildomos socialinės apsaugos sistemos, kurių organizacinė forma gali būti įvairi (savidraudos arba profesinės draudimo bendrovės) ir kuriose galima apsidrausti nuo pagrindinių nelaimingų įvykių rizikos, pvz., įvykių, susijusių su sveikata, senatve, nelaimingais atsitikimais darbe, nedarbu, pensija ir negalia; antras tipas – kitos tiesiogiai asmeniui teikiamos paslaugos, pvz.: socialinės pagalbos paslaugos, įdarbinimo ir mokymo paslaugos, socialiai remtinų arba pažeidžiamų asmenų aprūpinimas būstu ar ilgalaikė

⁵ Byla C-82/01 *Paryžiaus orouostai* (2002).

⁶ Byla C-222/04 *Cassa di Risparmio di Firenze* (2006).

⁷ Byla C-118/85 *Komisija prieš Italiją* (1987). Taip pat plg. bylas C-205/03 *P. Fenin* (2006) ir T-155/04 *Selex* (2006), nagrinėjančias situacijas, kai skirtingų veiklų nebuvo galima nagrinėti atskirai.

priežiūra. Šios paslaugos paprastai organizuojamos vietos valdžios lygmeniu ir labai priklauso nuo viešojo finansavimo.

2.2. Visuomenės interesų tikslų siekimo bendrojoje rinkoje metodas

Jeigu bendrus interesus tenkinanti paslauga laikoma ekonomine, jai taikomos vidaus rinkos ir konkurencijos taisyklės. Dėl šios priežasties gali kilti klausimas, ar šių taisyklių taikymas visa apimtimi yra suderinamas su specialių bendrus interesus tenkinančių ir su paslauga susijusių uždavinių atlikimu. Tokios situacijos, kaip aiškinama Teisingumo Teismo praktikoje⁸, nurodytos Sutarties 86 straipsnio 2 dalyje. Nurodoma, kad bendrus ekonominius interesus tenkinančioms paslaugoms iš esmės turi būti taikomos Sutarties taisyklės. Vis dėlto kai šių taisyklių taikymas teisiškai arba faktiškai trukdo atlikti konkrečias jiems priskirtas bendrus interesus tenkinančias užduotis, tokioms paslaugoms Sutarties nuostatų galima netaikyti, jeigu laikomasi tam tikrų nustatytų sąlygų, ypač dėl kompensacijos, suteiktos už paslaugų teikimą atsakingoms įmonėms, proporcingumo.

2004 m. baltojoje knygoje Komisija pabrėžė, kad tikslas teikti aukštos kokybės, prieinamas ir įperkamas bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas bei tikslas sukurti atvirą ir konkurencingą vidaus rinką yra suderinami ir turėtų vienas kitą papildyti. Pavyzdžiui, telekomunikacijų arba transporto sektorių arba vietos lygmens (pvz., sudarant viešųjų paslaugų sutartis) patirtis rodo, kad konkurencijai atviros rinkos svarbios didinant siūlomų paslaugų veiksmingumą, įperkamumą ir pasirinkimą. Kartu gali būti taikomos specialios minėtą pusiausvyrą užtikrinančios priemonės. Pavyzdžiui, Teismas leidžia kai kurioms paslaugoms suteikti išskirtines ar specialias teises ir neprieštarauja rinkos reguliavimo priemonėms, kaip antai leidimų išdavimo reikalavimams, tiek, kiek jos atitinka visuomenės interesų tikslus ir yra suderinamos su siekiamais tikslais⁹. Antrinėje teisėje, Paslaugų direktyvoje¹⁰, taip pat atsižvelgiama į situacijas, kai teikiant bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas siekiama visuomenės interesų tikslų.

Gebėjimą suderinti bendrus interesus tenkinančių paslaugų teikimą ir Europos bendrosios rinkos plėtrą ypač gerai atskleidžia nuosekli konkreta politiką, nuo praėjusio amžiaus dešimtojo dešimtmečio pradžios plėtota tinklų pramonės, kaip antai: telekomunikacijų, energetikos, transporto ir pašto paslaugų srityse; šie sektoriai šiandien sukuria daugiau kaip 7 % ES BVP ir įdarbina 5 % visų ES dirbančiųjų. Laipsniškas šių sektorių atvėrimas konkurencinei rinkai vyko kartu nustatant tam tikras viešojo sektoriaus pareigas kiekvienam sektoriui, įtraukiant tokius aspektus kaip universaliosios paslaugos, vartotojų ir naudotojų teisės bei sveikatos ir saugumo reikalavimai. Naudojantis šiomis sektorių sistemomis taip pat nustatoma, kiek viešoji politika gali įsikišti reguliuodama šiuos tinklus, ypač atsižvelgiant į nacionalinių reguliavimo institucijų vaidmenį. Šios konkrečiam sektoriui skirtos sistemos tobulinamos atsižvelgiant į technologijų plėtrą ir pasaulines problemas, kaip antai klimato kaita, bei vieną po kito sekusius ES plėtros etapus, dėl kurių valstybių narių požiūris į bendrus interesus tenkinančias paslaugas tapo įvairesnis.

⁸ Byla C-320/91 *Corbeau* (1993), Rink. p. I-2533, byla C-393/92 *Almelo* (1994), Rink. p. I-1477, sujungtos bylos C-157/94 ir C-160/94 *Komisija prieš Nyderlandus* (1997), Rink. p. I-5699, *Komisija prieš Italiją* (1997), Rink. p. I-5789, *Komisija prieš Prancūziją* (1997), Rink. p. I-5815, *Komisija prieš Ispaniją* (1997), Rink. p. I-5851.

⁹ Pavyzdžiui, byla C-70/95 *Sodemare* (1997), Rink. p. I-3395, sujungtos bylos C-282/04 ir C-283/04 *Komisija prieš Nyderlandus* (2006).

¹⁰ Daugiau informacijos galima rasti dokumente SEK(2007) 1515.

2.3. Ypatinga socialinių paslaugų situacija

2006 m. balandžio mėn. Komisija pradėjo išsamias konsultacijas su valstybėmis narėmis, paslaugų teikėjais ir naudotojais, kad geriau suprastų šių paslaugų pobūdį visoje ES ir išgirstų apie suinteresuotųjų subjektų patirtį taikant Bendrijos taisykles¹¹.

Nors socialinių paslaugų funkcijos ir jų organizavimas labai skiriasi, per konsultacijas pabrėžta jų svarba įgyvendinant pagrindinius ES tikslus, pavyzdžiui, kad būtų pasiekta socialinė, ekonominė ir teritorinė sanglauda, aukštas užimtumo lygis, socialinė įtrauktis ir ekonomikos augimas bei glaudus jų ryšys su realia vietos situacija.

Socialinių paslaugų organizavimo tikslai ir principai

Teikiant socialines paslaugas dažnai siekiama kelių specialių tikslų:

- *tai yra į žmones orientuotos paslaugos, skirtos gyvybiškai svarbiems žmonių, ypač pažeidžiamų žmonių, poreikiams tenkinti; jomis suteikiama apsauga nuo įprastų ar specifinių gyvenimo pavojų ir padedama įveikti asmenines problemas arba krizes; jos taip pat teikiamos pakitusio šeimos modelio šeimoms, jomis padedama prižiūrėti jaunos ir senus šeimos narius, taip pat neįgaliuosius ir kompensuojami galimi trūkumai šeimoje; jos yra svarbiausia priemonė apsaugoti pagrindines žmogaus teises ir žmogaus orumą;*
- *jos atlieka prevencinį ir socialinės sanglaudos vaidmenį, yra prieinamos visiems nepaisant turto ar pajamų;*
- *jos prisideda siekiant diskriminacijos prevencijos, lyčių lygybės, žmogaus sveikatos apsaugos, gerinant gyvenimo standartus ir kokybę bei užtikrinant, kad visiems bus suteiktos vienodos galimybės, taip didinant asmenų gebėjimą gyventi pilnavertį gyvenimą visuomenėje.*

Šie tikslai atspindi ir būduose, kuriais šios paslaugos organizuojamos, suteikiamos ir finansuojamos:

- *kad būtų galima patenkinti įvairius žmonių, kaip asmenų, poreikius, socialinės paslaugos turi būti suprantamos ir skirtos konkrečiam asmeniui, suvokiamos bei pateiktos integruotai; jos dažnai pagrįstos asmeniniais gavėjo ir paslaugo teikėjo ryšiais;*
- *paslaugą reikia nustatyti ir teikti atsižvelgiant į vartotojų įvairovę;*
- *atsižvelgiant į pažeidžiamų vartotojų poreikius, socialinės paslaugos dažnai apibūdinamos asimetrišku teikėjų ir gavėjų tarpusavio ryšiu, kuris skiriasi nuo komercinio teikėjo ir vartotojo ryšio;*
- *kadangi dažnai šios paslaugos yra įsitvirtinusios (vietos) kultūros tradicijose, pasirinkti specialiai pritaikyti sprendimai, kuriais atsižvelgiama į vietos situacijos ypatumus, taip garantuojant paslaugos teikėjo ir vartotojo artimumą bei užtikrinant vienodą paslaugų prieinamumą visoje teritorijoje;*
- *paslaugų teikėjams dažnai reikia suteikti didelį savarankiškumą, sprendžiant socialinių poreikių įvairovės ir kintamumo klausimus;*
- *šios paslaugos paprastai teikiamos remiantis solidarumo principu ir labai priklauso nuo viešojo finansavimo, užtikrinant vienodą prieinamumą, neatsižvelgiant į turtą arba pajamas;*
- *teikiant socialines paslaugas svarbus vaidmuo dažnai tenka pelno nesiekiantiems paslaugų teikėjams bei savanoriams, taip parodantiems piliečių gebėjimus ir prisidedantiems prie socialinės įtraukties, vietos bendrijų socialinės sanglaudos ir kartų solidarumo.*

¹¹ KOM(2006) 177, 26.4.2006. Per konsultacijas buvo pateiktas Socialinės apsaugos komiteto paruoštas klausimynas, parengta konsultacinė bendrus interesus tenkinančių socialinių paslaugų studija bei teisės ekspertų grupės ataskaita.

Šios konsultacijos taip pat parodė, kad šios paslaugos, siekiant geriau spręsti naujus uždavinius, kaip antai kintantys Europos piliečių poreikiai ir senėjimo poveikis, yra svarbi modernizacijos dalis, tačiau kartu jos varžomos dėl finansinių priežasčių. Dažnas šio proceso rezultatas – sudėtingi būdų, kuriais šios paslaugos organizuojamos, teikiamos ir finansuojamos, pokyčiai, įskaitant naujų veiklos sričių atsiradimą, išteklius perduoti paslaugų, kurias anksčiau tiesiogiai teikė viešosios valdžios institucijos, teikimą tretiesiems asmenims ir vis dažnesnį kompetencijų perdavimą vietos valdžiai.

Bendras šių pokyčių poveikis – vis didesnė kasdien atliekamos, su socialinėmis paslaugomis susijusios veiklos dalis, kai tos paslaugos laikomos ekonominėmis, jau patenka į ES teisės sritį. Dėl šios naujos situacijos iškilo nemažai praktinių klausimų, o per konsultacijas paaiškėjo, kad kai kuriems sektoriaus suinteresuotiesiems subjektams sunku suprasti ir taikyti taisykles, ypač valstybės pagalbos ir viešųjų pirkimų taisykles. Supratimo ir informacijos apie ES taisykles labiausiai trūksta vietos valdžios institucijoms ir smulkiesiems paslaugų teikėjams, dėl to gali kilti nesusipratimų, ir taisyklės gali būti taikomos neteisingai. Ypač valstybės institucijos ir socialinės srities paslaugų teikėjai kartais prasčiau nei kitų sektorių subjektai išmano pirmiau nurodytas specialias 86 straipsnio 2 dalies nuostatas. Valstybės narės, taikydamos 86 straipsnio 2 dalį, turi atsižvelgti į tam tikras esmines Teismo praktikos suformuotas ir Komisijos aprašytas, ypač tekstuose dėl valstybės pagalbos, priimtuose pagal sprendimą *Altmark* byloje, sąlygas, kuriomis remiantis didžiąjai daliai vietos lygmeniu teikiamų paslaugų iš esmės netaikomas išankstinio pranešimo reikalavimas. Viena iš specialių sąlygų – kompetentinga viešosios valdžios institucija paslaugos teikėjui turi suteikti aiškius įgaliojimus dėl konkrečios paslaugos teikimo. Todėl svarbu, kad valstybės narės užtikrintų, kad tokie užduoties paskyrimo aktai būtų iš tikrųjų priimti dėl visų bendrus ekonominius interesus tenkinančių paslaugų, įskaitant socialines paslaugas, siekiant, kad paslaugos piliečiams būtų teikiamos su tinkamu teisiniu tikrumu ir skaidrumu.

Kaip nurodyta toliau, Komisija įsipareigoja pateikti paaiškinimus dėl taikomų taisyklių ir padėti vykdyti modernizaciją, kurios dalimi yra ir socialinės paslaugos, kartu griežtai laikantis subsidiarumo principo ir atsižvelgiant į nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų atsakomybę.

2.4. Ypatinga sveikatos paslaugų situacija

Sveikatos paslaugos yra didesnės bendrus interesus tenkinančių paslaugų sistemos dalis. Sutarties 152 straipsnyje aiškiai nurodyta, kad Bendrijos veiksmams sveikatos paslaugų srityje turi būti atsižvelgiama į valstybių narių atsakomybę organizuojant, finansuojant ir teikiant sveikatos paslaugas ir medicininę priežiūrą. Atsižvelgdama į veiklą socialinių paslaugų srityje, Komisija neseniai surengė viešas konsultacijas dėl Bendrijos veiksmų ir galimų sunkumų taikant EB teisę¹². Atsižvelgdama į 2006 m. birželio mėn. priimtas Tarybos išvadas dėl ES sveikatos sistemų bendrų vertybių ir principų, Komisija ruošiasi pateikti pasiūlymus, kaip sukurti saugią, aukštos kokybės ir veiksmingą tarpvalstybinių sveikatos priežiūros paslaugų sistemą.

3. PROTOKOLAS DĖL DARNIOS ES VEIKSMŲ SISTEMOS

Prie Lisabonos sutarties pridėtame protokole numatyta ES veiksmus nustatanti darni sistema, kuria reikės remtis visiems valdymo lygmenims. Šiame protokole paaiškinti principai ir

¹² SEK(2006) 1195, 26.9.2006.

nurodytos ES politikos kryptis grindžiančios bendros vertybės, todėl ES požiūris į bendrus interesus tenkinančias paslaugas tampa matomesnis, skaidresnis ir aiškesnis.

Protokolas dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų

2007 m. spalio mėn. tarpvyriausybiniėje Lisabonos konferencijoje susitarta prie Lisabonos sutarties pridėti šį Protokolą¹³:

„Aukštosios susitariančiosios šalys,

norėdamos pabrėžti bendrus interesus tenkinančių paslaugų svarbą,

susitarė dėl šių aiškinamųjų nuostatų, kurios pridedamos prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo:

1 straipsnis

Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 14 straipsnį bendros Europos Sąjungos vertybės, susijusios su bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis, visų pirma apima:

- svarbų nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų vaidmenį ir didelę veiksmų laisvę teikiant kuo labiau vartotojų poreikius atitinkančias bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas, pavedant jas teikti ar jas organizuojant;*
- skirtingų bendrus ekonominius interesus tenkinančių paslaugų įvairovę ir vartotojų poreikių ir prioritetų skirtumus, kurie gali atsirasti dėl skirtingos geografinės, socialinės ar kultūrinės padėties;*
- aukštą kokybę, saugos ir prieinamumo lygį, lygias galimybes ir visuotinio prieinamumo bei vartotojų teisių propagavimą.*

2 straipsnis

Sutarčių nuostatos jokiais būdais neturi įtakos valstybių narių kompetencijai teikti, pavesti teikti ir organizuoti bendrus neekonominius interesus tenkinančias paslaugas“.

Protokole remiamasi ir juo dar kartą patvirtinami kai kurie veikimo principai, reguliuojantys ES institucijų, ypač Komisijos, darbą, kaip antai:

- *Nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų vaidmuo ir didelė veiksmų laisvė teikiant kuo labiau vartotojų poreikius atitinkančias bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas.* Bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis turėtų būti reaguojama į piliečių bei verslo poreikius ir jos turėtų būti teikiamos kuo labiau į tuos poreikius atsižvelgiant. ES veiksmai turėtų būti atliekami laikantis subsidiarumo ir proporcingumo principų. Kompetentingos valstybių narių institucijos gali laisvai apibrėžti bendrus ekonominius interesus tenkinančių paslaugų sąvoką ir turi didelę veiksmų laisvę nusprendžiamos, kaip, atsižvelgdamos į ES teisę bei išvengdamos akivaizdžių klaidų, jos turėtų organizuoti, reguliuoti ir finansuoti šias paslaugas. Svarbu tai, kad konkurencijos ir vidaus rinkos taisyklės neekonominei veiklai netaikomos.
- *Pagarba paslaugų, situacijų bei vartotojų poreikių ir prioritetų įvairovei.* Reikia gerbti įvairių bendrus ekonominius interesus tenkinančių paslaugų skirtumus ir skirtingus piliečių, naudotojų ir vartotojų poreikius bei prioritetus, atsirandančius dėl skirtingos ekonominės, socialinės, geografinės, kultūrinės ar fizinės padėties. Būtina atkreipti dėmesį į tokių paslaugų įvairovę, situacijas, kai jos yra teikiamos, paslaugų teikėjų savybes ir lankstumo būtinybę pritaikant paslaugas įvairiems poreikiams. Tai ypač svarbu

¹³ Toliau pateikta citata neprieštaraujama galutinei pasirašomos Sutarties versijai ir jos vertimui į oficialiąsias ES kalbas.

socialinėms paslaugoms. Svarbius teisės aktus būtina reguliariai atnaujinti atsižvelgiant į bėgant laikui vykstančius pokyčius, pvz., į technologijų naujoves.

- *Būtinybė pasiekti aukštą kokybės, saugos ir prieinamumo lygį.* Aukštos kokybės, saugių ir prieinamų paslaugų plėtros skatinimas yra pagrindinis ES veiklos tikslas. Šio tikslo dalis – teisės į paslaugas, įskaitant tarpvalstybines paslaugas, užtikrinimas; geriausias kainos ir kokybės santykis bei finansinis paslaugų prieinamumas, įskaitant specialias schemas žmonėms, gaunantiems mažas pajamas ir turintiems specialių poreikių – tai ypač svarbu teikiant socialines paslaugas; fizinis saugumas, patikimumas ir tęstinumas; aukšta kokybė ir didelis pasirinkimas; skaidrumas ir teisė į informaciją iš teikėjų ir reguliuojančių institucijų. Tais atvejais, kai ES turi teisę veikti, konkrečius sektorius reguliuojančiomis ES priemonėmis reikia nustatyti taisykles, užtikrinančias produktų ir paslaugų kokybę, saugą bei vartotojų ir naudotojų bei visų į jų gamybą įtrauktų asmenų saugumą.
- *Vienodo vertinimo užtikrinimas ir visuotinio prieinamumo skatinimas.* Teisė į bendrus ekonominius interesus tenkinančias paslaugas yra ES pagrindinių teisių chartijoje pripažinta teisė. Ji apima vienodo moterų ir vyrų vertinimo užtikrinimą ir kovą su bet kokios formos diskriminacija dėl bendrus ekonominius interesus tenkinančių paslaugų prieinamumo. Kai atskiram ES sektoriui skirta taisyklė pagrįsta universaliosios paslaugos principu, ja turėtų būti nustatyta kiekvieno asmens teisė į tam tikras būtinomis laikomas paslaugas ir įpareigojimai paslaugų teikėjams teikti nustatytas paslaugas tam tikromis sąlygomis, įskaitant tai, kad jos būtų teikiamos visoje teritorijoje ir prieinama kaina. Universaliosioms paslaugoms taikomos tik būtiniausios taisyklės ir reikalavimai, kurie paprastai labiau sukonkretinami nacionaliniu lygmeniu. Universaliosios paslaugos sąvoka kinta, todėl kiekvienas sektorius jų apibrėžtį būtinai reguliariai turėtų atnaujinti. Prieinamumo visoje Europos Sąjungos teritorijoje skatinimas yra būtinas siekiant ES teritorinės sanglaudos, paminėtos pirmiau nustatant socialinių paslaugų teikimą. Teritorijose, kuriose yra geografinių ar gamtinių kliūčių, kaip antai atokiausiuose regionuose, salose, kalnuose, mažo gyventojų tankumo teritorijose ir prie išorės sienų, dėl didelio atstumo nuo pagrindinių rinkų arba dėl didesnių susisiekimo sąnaudų dažnai sunku užtikrinti bendrus interesus tenkinančių paslaugų prieinamumą. Į šiuos specifinius poreikius būtina atsižvelgti.
- *Vartotojų teisių užtikrinimas.* Piliečių, kaip vartotojų ir naudotojų, teisės turi būti tiksliai nustatytos, remiamos ir užtikrinamos. Kad vartotojai ir naudotojai, įskaitant pažeidžiamus asmenis ar neįgaliuosius, sugebėtų pasinaudoti savo teisėmis, ypač prieinamumo teise, dažnai reikia, kad veiktų nepriklausomos reguliuojančios institucijos, turinčios tinkamai atrinktus darbuotojus ir aiškiai nustatytas galias ir pareigas. Institucijoms priklauso ir teisė taikyti sankcijas, ypač galimybė kontroliuoti universaliosioms paslaugoms taikomų nuostatų perkėlimą ir įgyvendinimą. Tam taip pat reikalingos nuostatos, kuriomis numatomas atstovavimas vartotojams ir naudotojams bei aktyvus jų dalyvavimas nustatant ir vertinant paslaugas, galimybė pasinaudoti atitinkamu žalos atlyginimu ir kompensavimo mechanizmais, ir peržiūros sąlyga, leidžianti pakeisti reikalavimus bėgant laikui ir atsižvelgiant į socialinius, technologinius ir ekonominius pokyčius. Reguluojančios institucijos taip pat turėtų stebėti rinkos vystymąsi ir pateikti vertinti reikalingus duomenis.
- *Neekonominės paslaugos.* Kaip minėta pirmiau, šios paslaugos reglamentuotos specialiuose ES teisės aktuose ir joms netaikomos Sutartyje numatytos vidaus rinkos ir konkurencijos taisyklės.

Kol įsigalios naujoji Sutartis, naujoms nuostatomis suteiksianti teisinę galią, Komisija siekia šiuo protokolu ir jame numatytais principais naudotis kaip lyginamuoju standartu, kuriuo leistų patikrinti ES politikos ir iniciatyvų vientisumą ir proporcingumą.

4. BŪSIMI DARBAI

Remdamasi protokolu ir atsižvelgdama į Parlamento požiūrį, Komisija toliau stiprins bendrus interesus tenkinančioms paslaugoms, įskaitant socialines ir sveikatos paslaugas, taikomą ES sistemą, nurodydama konkrečius esančių problemų sprendimus. Atsižvelgiant į pažangą, vis daugiau dėmesio reiktų skirti tinkamam ES taisyklių perkėlimui ir taikymui, labiau atsižvelgiant į priežiūros poveikį naudotojams ir vartotojams, informacijos sklaidą bei keitimąsi patirtimi, prižiūrint taisyklių įgyvendinimą ir vertinant veiklą. Komisija numato įvairius konkrečioms sektoriams ir konkrečioms situacijoms skirtus veiksmus šiomis trimis kryptimis:

4.1. Teisinės pagalbos kelias sritis apimančiais klausimais teikimas

Komisija supranta, kad gali iškilti klausimų Bendrijos teisę taikant bendrus ekonominius interesus tenkinančioms paslaugoms ir kad įvairiose srityse nuolat ieškoma ES taisyklių teisinių išaiškinimų arba paaiškinimų. Todėl Komisija įsipareigoja suteikti galimybę naudotojams ir specialistams greitai gauti atsakymus į praktinius klausimus bei paaiškinimus ir išaiškinimus. Atsakymai į iškilusius klausimus ir atitinkamą Komisijos poziciją atskleidžianti atnaujinta informacija bus reguliariai skelbiami tam skirtoje svetainėje. Kaip pavyzdys, kartu su šiuo komunikatu bus paskelbti atsakymai, kuriais atsakoma į klausimus dėl viešųjų pirkimų ir valstybės pagalbos taisyklių taikymo pirmiausiai bendrus interesus tenkinančių socialinių paslaugų srityje¹⁴.

Sąveikioji informacijos paslauga

Netrukus pradės veikti specializuota sąveikioji internetinė paslauga, kuria galės naudotis piliečiai, paslaugų teikėjai, valstybės institucijos ir visi suinteresuotieji subjektai, kad rastų informacijos ar galėtų pateikti klausimus dėl ES teisės taikymo. Atsakymai į dažniausiai užduodamus klausimus, pradedant klausimais, kylančiais konsultuojant dėl socialinių paslaugų, bus pateikti Komisijos svetainėje. Komisija tikisi, kad ši priemonė galėtų padėti vietos ir regioniniu lygmeniu pirmiausia socialinių paslaugų srityje veikiantiems subjektams geriau suprasti Komisijos poziciją dėl svarbių ES nuostatų ir kad praėjus tam tikram laikui į visus svarbius taikymo klausimus bus atsakoma praktišku ir patogiu vartotojui būdu.

2005 m. valstybės pagalbos srityje priimtas sprendimas ir Bendrijos programa dėl valstybės pagalbos kompensacijos už viešąją paslaugą forma (dažnai vadinama „Altmarko paketu“¹⁵) jau labai padėjo supaprastinti taikomas taisykles pagal geresnio reglamentavimo principus. Šiuose dokumentuose visiškai atsižvelgiama į valstybių narių laisvę nustatyti užduotis, susijusias su bendrus ekonominius interesus tenkinančiomis paslaugomis. Dokumentuose leidžiama valstybėms narėms apsaugoti šias užduotis per užduoties paskyrimo aktą ir kompensuoti visas bendrovių, teikiančių tokias paslaugas, grynąsias sąnaudas. Tokiu atveju sąskaitų atskyrimas leidžia procesui vykti skaidriai ir išvengiama per didelės kompensacijos. Be to, kompensacijoms už šias sąlygas atitinkančias paslaugas visiškai netaikomas išankstinio

¹⁴ Žr. atitinkamai SEK(2007) 1514 ir SEK(2007) 1516.

¹⁵ Daugiau informacijos apie „Altmarko paketą“ galima rasti dokumente SEK(2007) 1515.

pranešimo reikalavimas, jeigu kompensacijų suma mažesnė nei 30 mln. EUR per metus, arba nepaisant sumos dydžio, jeigu paslaugos susijusios su socialiai remtinų arba pažeidžiamų asmenų aprūpinimu būstu ir su ligoninėmis. Iš esmės išankstinio pranešimo reikalavimas netaikomas daugumai vietos lygiu teikiamų paslaugų. Komisija iki 2009 m. pabaigos įvertins valstybės pagalbai skirtą paketą ir pateiks ataskaitą bei nuspręs, ar verta jį tokia pačia forma atnaujinti.

Kai kurie klausimai dėl viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystės bei koncesijų vis dar neišspręsti ir (arba) atsiranda naujų klausimų. Komisija trumpai pristatys aiškinamąjį komunikatą dėl oficialiai įteisintos viešojo ir privačiojo sektoriaus partnerystės, kad paaiškintų jai taikomas taisykles. Remdamasi poveikio vertinimo rezultatais, Komisija taip pat svarsto tolesnius žingsnius, padėsiančius paaiškinti koncesijoms taikomas taisykles. Taip pat prašoma išsamiau paaiškinti viešiesiems pirkimams nuo 2006 m. sausio mėn., kai įsigaliojo naujos direktyvos, taikomas taisykles. Pirmiau nurodytos priemonės turėtų suteikti daugiau aiškumo.

Šios pastangos papildys kitas vykdomas iniciatyvas, skirtas, remiantis bendrosios rinkos peržiūros ataskaita, informacijos prieinamumui pagerinti ir komunikacijos priemonėms patobulinti, pavyzdžiui, įkurta ES bendrosios rinkos pagalbos tarnyba.

4.2. Konkretaus sektoriaus politikos modernizavimas ir plėtra

Komisija yra įsipareigojusi laikytis nustatyto sektorių metodo ir jį tobulinti, prireikus pasiūlydama konkrečiam sektoriui skirtas iniciatyvas, kuriomis atsižvelgiama į specialius kiekvieno sektoriaus reikalavimus ir situacijas ir kurios atitinka numatomame protokole išdėstytus principus. Kai kurios konkrečiam tinklų pramonės sektoriui skirtos sistemos jau taikomos ES lygmeniu. Vis dėlto dėl bendrosios rinkos dinamiškumo ir nuolatinio vystymosi artimiausioje ateityje jas gali reikėti atnaujinti.

Visų pirma Komisija:

- *energetikos srityje* toliau plėtos priemonės, užtikrinančias energetikos vidaus rinkos, pasiūlytos 2007 m. rugsėjo mėn. ir numatytos Europos energijos vartotojų teisių chartijos projekte, sukūrimą;
- *transporto srityje* toliau plėtos savo 2006 m. liepos mėn. pasiūlymą modernizuoti bendrosios rinkos teisės aktus aviacijos srityje, kontroliuos „trečiojo geležinkelių teisės aktų paketą“ bei pataisyto reglamento dėl keleivinio transporto viešųjų paslaugų, dėl kurio jau pavyko susitarti, įgyvendinimą;
- *elektroninių ryšių srityje* toliau plėtos pasiūlymus peržiūrėti elektroninių ryšių reglamentavimo sistemą (įskaitant fiksuoto ryšio telefonus, mobiliąją ir plačiajuostę prieigą bei transliacijos turinio perdavimą) ir paskelbs komunikatą dėl ilgalaikės trukmės klausimų elektroninių ryšių universaliųjų paslaugų srityje;
- *pašto paslaugų srityje* padės valstybėms narėms perkelti direktyvą, sukuriančią ES pašto paslaugų vidaus rinką;
- *sveikatos paslaugų srityje* parengs pasiūlymus, kuriais nustatoma saugių, aukštos kokybės ir veiksmingų sveikatos priežiūros paslaugų sistema;

- *socialinių paslaugų srityje* imsis toliau pateiktame laukelyje nurodytų veiksmų.

Socialinių paslaugų kokybės visoje ES rėmimo strategija

Per konsultacijas dėl socialinių paslaugų išryškėjo poreikis sistemingiau gerinti socialinių paslaugų kokybę. Europos socialinis fondas ir Europos regioninės plėtros fondas (ERPF) jau dabar kai kurioms paslaugoms teikia tiesioginę finansinę paramą. Atviras koordinavimo metodas socialinės apsaugos ir socialinės įtraukties srityse nustato politinę reformų įgyvendinimo ir keitimosi gerąja patirtimi sistemą. Naudodamasi šia patirtimi, Komisija, padedama Socialinės apsaugos komiteto, tobulins savanorišką ES kokybės sistemą, nurodydama metodikos, skirtos kokybės standartui nustatyti, stebėti ir vertinti, gaires. Be to, per PROGRESS programą Komisija visoje Europoje skatins iniciatyvas „iš apačios į viršų“, skirtas neprivalomiems kokybės standartams tobulinti, ir dalijimąsi patirtimi bei skatins valstybės institucijų mokymą viešųjų pirkimų srityje.

4.3. Priežiūra ir vertinimas

Komisijos manymu, norint užtikrinti sprendimų priėmimo proceso kokybę ir skaidrumą svarbu reguliariai atlikti išsamų vertinimą bei pateikti naudotą metodiką ir rezultatus, kad juos būtų galima peržiūrėti. Paprastai šis darbas atliekama atskirai kiekviename sektoriuje.

Galutinėje bendrosios rinkos peržiūros ataskaitoje pateiktos naujos rinkos stebėjimo priemonės, kaip antai vartotojų vertinimo suvestinės įdiegimas, yra žingsnis į priekį vertinant vykdomą veiklą. Nuo 2004 m. baltosios knygos išleidimo patobulėta plėtojant tinklų pramonės šakų tarpsektorinį vertinimą ES lygmeniu. Ši metodika dabar peržiūrima, 2008 m. Komisija pateiks pasiūlymus, kaip ją patobulinti.

Komisija gavo specialų prašymą pateikti Parlamentui išsamią naujausią „liberalizavimo poveikio“ analizę. Komisija atsižvelgs į šį prašymą, peržiūrėdama metodiką, ir pateiks šią analizę kartu su reguliariai rengiama tinklų paslaugų vertinimo ataskaita.

Komisija taip pat peržiūrės, kokia pažanga padaryta taikant Protokolą, kai įsigalios naujoji Sutartis. Be to, Komisija kartą per dvejus metus parengs socialinių paslaugų ataskaitą, kuria galima naudotis bendradarbiaujant su suinteresuotaisiais asmenimis.

5. IŠVADOS

Šiame svarbiame ES vystymosi etape, kol Lisabonos sutartis dar neįsigaliojusi, norint pasiekti konkrečių rezultatų europiečiams, būtina užtikrinti, kad egzistuotų bendra vykdomų iniciatyvų vizija. Šis požiūris yra Komisijos pateiktos „Piliečių darbotvarkės“¹⁶ pagrindas.

ES požiūris į bendrus interesus tenkinančias paslaugas, įskaitant socialines ir sveikatos paslaugas, yra vienareikšmiškai pragmatiškas. Jis veikia kompetencijų padalijimą tarp skirtingų ES valdymo lygmenų. Juo atsižvelgiama į paslaugų įvairovę ir specifiką. Konkrečiam sektoriui skirtos sistemos sukurtos, nes jų nauda Europos mastu akivaizdi. Šios sistemos nuolat peržiūrimos atsižvelgiant į ekonominius, socialinius ir technologinius pokyčius. ES teisės taikymas prižiūrimas, remiantis EB sutartimi, ir nuolat atnaujinamas, atsižvelgiant į naujas situacijas. Dėl sričių, kurias galima laikyti probleminėmis, buvo aktyviai

¹⁶ KOM(2006) 211, 10.5.2006.

konsultuotasi arba vis dar konsultuojama siekiant išsiaiškinti ir išspręsti neišspręstas arba kylančias problemas.

Po 2004 m. baltosios knygos paskelbimo prasidėjusios diskusijos padėjo geriau suvokti ES vaidmenį ir požiūrį į bendrus interesus tenkinančias paslaugas. Vykusios diskusijos ir kitų Europos institucijų požiūris parodė, kad, nepaisant skirtingų nuomonių, pavyko pasiekti bendrą susitarimą dėl kelių ES veiksmus nustatančių principų. Patirtis kuriant konkreitiems sektoriams skirtas sistemas suteikė praktinės informacijos, kaip nustatyti pagrindinius principus, kuriuos būtų galima taikyti bendrus interesus tenkinančioms paslaugoms visoje Europoje.

Protokolas ir pataisytos naujosios Sutarties nuostatos patobulinti atsižvelgiant į minėtas diskusijas ir patirtį bei žymi naują Europos įsipareigojimą. Praėjus dešimčiai metų nuo pirmojo komunikato ES lygmeniu, trejiems metams nuo baltosios knygos, jie atspindi aiškų visos ES pritarimą jos vaidmeniui ir atsakomybei. Dabar, kai protokolas įtvirtino ES sistemą, laikas dėmesį skirti įgyvendinimui. Tuo remdamasi bei derinama su veiksmais nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmeniu Komisija yra pasiryžusi užtikrinti ES taisyklių aiškumą, suderinamumą ir viešumą, kad bendrus interesus tenkinančios paslaugos pasiektų savo tikslą ir padėtų gerinti Europos piliečių gyvenimo kokybę.